

INFOXes

PUBLICACIÓ ESPECIAL DE LA XARXA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA

Fabra i Coats, Sant Andreu, Barcelona
27 i 28 d'octubre de 2018
Acte inaugural, 26 d'octubre

**D'AQUELLES LLAMBORDES
AQUESTES ALTERNATIVES**

**VII FIRA D'ECONOMIA
SOLIDÀRIA DE CATALUNYA**

L'organitzadora: la Xarxa d'Economia Solidària

La Xarxa d'Economia Solidària (XES) té com a objectiu principal la construcció d'un sistema econòmic respectuós amb les persones, el medi ambient i els territoris. L'economia solidària parteix d'una nova forma de produir, distribuir i consumir, i representa una alternativa viable i sostenible per satisfer les necessitats individuals i col·lectives. Es tracta d'una economia al servei de les persones, basada en la cooperació i el bé comú.

Formada per més de 300 sòcies, entre entitats i persones individuals, la XES funciona amb criteris democràtics, d'horitzontalitat, transparència, equitat i participació.

La XES es començà a gestar a mitjans dels anys noranta, en un procés iniciat entre cooperatives catalanes i brasileres en el marc del Fòrum Social Mundial de Porto Alegre. Després d'un llarg procés de debat i reflexió, i amb l'impuls de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, el 2003 l'assemblea en va aprovar la constitució.

Entre els objectius fixats en el seu naixement es troben:

- Promoure l'economia solidària com una alternativa real al capitalisme.
- Ser un agent sociopolític referent i creador de discurs crític i propositiu.
- Impulsar l'articulació de les iniciatives d'economia solidària del territori.
- Generar eines, recursos i espais d'intercooperació al servei de les sòcies.

L'organigrama de la XES divideix l'estructura de l'entitat en dues grans àrees: l'esfera reproductiva, que desenvolupa tasques normalment invisibles o invisibilitzades, indispensables per al manteniment de l'organització; i l'esfera productiva, que desenvolupa les prioritats estratègiques establertes per la XES. Sota aquest paraigua s'encabeixen les comissions de treball; n'hi ha de comunicació, de balanç social, de relacions externes, d'economies feministes, etc. Entre aquestes, hi ha la comissió de Fira, que és la responsable de l'organització i desenvolupament de la Fira d'Economia Solidària de Catalunya (FESC).

La XES organitza el Fòrum Social Mundial 2020

Què és això de l'FSM?

El Fòrum Social Mundial de les Economies Transformadores és un esdeveniment que tindrà lloc a Barcelona en dues etapes: el 2019 i el 2020. Seguint la tradició dels fòrums socials mundials que porten celebrant-se a tot el món des de 2001, volem reunir activistes dels cinc continents per tal de pensar plegades en les alternatives que ens poden ajudar a construir un món millor. La principal diferència és que en el nostre cas ens volem centrar específicament en iniciatives de caràcter econòmic que ja estiguin en funcionament i que hagin demostrat ser models d'èxit, com és el cas de la XES.

Quins objectius té?

El principal objectiu és provocar una sèrie de dinàmiques de confluència que acostin les diferents xarxes i moviments a escala internacional que estan treballant pel canvi sistemàtic en l'economia. En aquest sentit, l'organització de l'esdeveniment de 2020 (pel qual preveiem una assistència d'un 10.000 persones) és només una excusa per generar una sèrie de continguts en comú que acabin desembocant en una nova agenda global. El procés serà, doncs, tant o més important que el mateix esdeveniment final.

Com s'està organitzant?

Hem detectat quatre eixos des dels quals podem articular les anomenades economies transformadores: economies feministes, economia social i solidària, moviment agroecològic i de sobirania alimentària, i procomuns (digitals, urbans i rurals). Cada un d'aquests eixos s'està organitzant a escala local en assemblees que pretenen fer extensió cap a moviments internacionals. És des d'aquestes assemblees que es durà a terme la confluència i des d'on s'aniran cocreant els continguts del Fòrum.

I si hi vull participar, com puc fer-ho?

Aviat publicarem un web amb tota la informació necessària per poder-s'hi involucrar a fons. De moment estem fent presentacions a escala internacional per tal de sumar suports. Ara mateix, la millor manera de col·laborar és participant en les assemblees per eixos convocades durant el mes d'octubre a Barcelona. Estigueu atentes a les diferents convocatòries que aniran sortint!

D'AQUELLES LLAMBORDES, AQUESTES ALTERNATIVES

El recinte de la Fabra i Coats, a Sant Andreu de Palomar (Barcelona), és, de nou, l'escenari que esdevindrà aparador de les iniciatives i organitzacions de l'economia solidària d'arreu del territori, així com un espai per al coneixement i el diàleg entre propostes vinculades a les economies transformadores.

El 2018, la FESC es presenta sota el lema "D'aquelles llambordes, aquestes alternatives", un homenatge al maig del 68 en el seu cinquantè aniversari i als molts somnis d'aquella revolució que avui són projectes, pràctiques i realitats concretes dins de l'àmbit de l'economia social i solidària.

En la seva voluntat d'esdevenir un espai d'aprenentatge i de generació de discurs crític al voltant de l'economia solidària, l'eix central de la FESC 2018 són les sobirania. I és que la sobirania d'un territori o d'una societat és, en realitat, un conjunt de sobirania que hem de construir entre totes i que va molt més enllà de l'articulació d'un estat. Si els recursos naturals, els mitjans de producció, els mitjans de comunicació, les xarxes socials, etc. són controlats per uns pocs, el poble mai no podrà esdevenir sobirà sobre la satisfacció de les seves necessitats i la cura del medi.

Aquestes sobirania, diverses, que defensem –alimentària, tecnològica, energètica, financera, dels nostres propis cossos, etc.– ens situen davant el

LA FIRA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA DE CATALUNYA (FESC)

ARRIBA ELS PROPER

**26, 27 I 28
D'OCTUBRE
A LA SEVA
SETENA
EDICIÓ,**

**consolidant-se
com la cita anual
de referència
en l'àmbit del
mercat social
a Catalunya.**

repte de fer possible que tota la societat participi i sigui corresponsable de tot allò que l'afecta.

En aquesta setena edició de la FESC volem reflexionar sobre aquests reptes, donar visibilitat a models que ja funcionen i discutir sobre com replicar-los o escalar-los. Per fer-ho, la Fira s'estructura al voltant de tres eixos:

Sobirania en la gestió dels recursos: necessitem societats en què els recursos més bàsics no siguin controlats per unes poques mans que ajusten la seva distribució a la maximització de beneficis.

Sobirania econòmica: l'economia solidària proposa que siguem les persones qui governem els mercats al servei del bé comú i la satisfacció de necessitats. La construcció de mercat social ens aproxima a la reapropiació popular dels circuits econòmics

Sobirania relacional: a través de la generació d'alternatives i la lluita contra la mercantilització d'allò que som i també del que construïm entre totes: la cultura, l'educació, la manera com ens cuidem (a nosaltres i a qui ens envolta) i com ens relacionem.

La FESC 2018 mira cap enfora però també cap endins amb l'objectiu d'obrir espais de relació i intercooperació entre les diverses iniciatives, projectes i agents que s'hi apleguen, demostrant com és d'enriquidor el treball conjunt i les oportunitats que ens ofereix com a moviment.

Set anys després del seu naixement, la FESC manté viva la seva aposta per articular i enfortir l'economia solidària a Catalunya.

Més de...

**80
PERSONES
VOLUNTÀRIES**

**200
EXPOSITORES**

**100
ACTIVITATS**

**17.000
INFOXES**

**30.000
ECOSOLS**

**25%
MÉS D'ESPAI**

Publicació editada conjuntament
per la Xarxa d'Economia Solidària (XES)
i La Directa, SCCL.

www.xes.es.cat /
www.directa.cat

Coordinació: Carme Giménez i Paula Rodríguez
Edició: Jesús Rodríguez
Correcció: Èlia Olivan
Maquetació: Anna Torner
Fotografia: Victor Serri

Aquesta publicació s'ha enviat a impremta el
16 d'octubre de 2018. Tirada: 17.000 exemplars

| Victor Serri

PROGRAMA

SOBIRANIA DELS RECURSOS

Quan el mercat explota els béns comuns: el cas de l'aigua

Enginyers sense Fronteres, Aigua és Vida, Observatori DESC, Entrepobles i Taula per l'Aigua Terrassa

Diàleg món rural-urbà. Teixint alternatives i sinergies

Tres Cadires: Anna Maria Capdevila; La Ciutat Invisible: Ivan Miró; Cal Roio: Martina Marcet, i Coop57

L'estat de la sobirania alimentària a Catalunya

Arran de Terra: Ariadna Pomar León; Entrepobles: Àlex Guillamón; UVic: Rosa Binimelis, i UAB: Gonzalo Gamboa

Precarietat dels lloguers. Lluita, organització i defensa

Col·lectiu Ronda: Montse Serrano; Observatori DESC: Irene Escorihuela, i Sindicat de Llogateres

Impuls de la cooperativa EU de segon grau The mobility Factory*

Som Mobilitat, SCCL: Lukas Reichel i Ricard Jornet

Alternatives comunitàries cap a la sobirania energètica

Som Energia, Associació de Micropobles de Catalunya, Azimut 360, Ecoserveis i XSE

Quines males praxis utilitzen les operadores de telecomunicacions?

Som Connexió: Mercè Botella

Reptes i dificultats del cooperativisme d'habitatge

Fundació La Dinamo: Lali Davi; Sostre Cívic: David Guàrdia, i Omplim els Buits: Domi Muñoz

Sobirania tecnològica als municipis i les comunitats*

Sobtec, Pangea, guifi.net, eReuse, Setem, Dabne i Colectic

Debats Directa. Plantar cara a les multinacionals energètiques

Aigua és Vida, Aliança Contra la Pobresa Energètica, regidoria d'aigua i energia de l'Ajuntament de Barcelona i CEPA

Balanç comunitari per a espais de gestió comunitària

Xarxa d'Espais Comunitaris, XES i Ajuntament de Barcelona - Programa Patrimoni Ciutadà

Fent xarxa per avançar cap a la sobirania alimentària

L'Hort d'en Pau: Pau Gutiérrez; L'Horta d'Òrrius: Xavi Roqué; Horta Can Colomer scp: Dani Ruiz; Verd Aigua: Rut Codosal, i El Molí d'en Vendrell: Javier Gargantiel

Crucrucru, converses per transformar la comunicació

L'Apòstrof

La sostenibilitat dels projectes tecnològics dins de l'ESS*

Jamgo: Jordi Buj; Col·lectivaT: Baybars Kulebil, i Coopdevs: Enrico Stano

Enxarxem-nos per impulsar l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús!

Sostre Cívic, La Dinamo, La Borda, La Xarxaire, Perviure i Ruderal

L'impacte del matchfunding Conjuntament a Barcelona

FemProcomuns, Mescladis i Bloody Venus

L'Aplec, cinc anys semblant a la ciutat

Tarpuna: Josep Maria Vallès, i Educahorts: Maria Toral

SOBIRANIA ECONÒMICA

Valors, reptes i límits per a un sistema integral de finances ètiques

ASCA, ACAF, Arç, Coop57, FETS, Fiare Banca Ètica i Oikocredit

Construint mercat social català

Pam a Pam, Balanç Social, Coopcamp, Coopsetània, Ateneu Cooperatiu Terres de l'Ebre, La Col·lectiva i Xarxa ESS Manlleu

Eixos estratègics de Coòpolis, Ateneu Cooperatiu de Barcelona Coòpolis

Contribucions de l'economia solidària a la pau a Colòmbia

Convergència Alternativa Social y Solidaria por la Paz: Luis Alfredo Cadena; Comuntour: Mario Anatole Vega, i La Fàbric@: Dorys Ardila Muñoz

L'estat del sector tèxtil amb perspectiva d'ESS

Setem, Comissionat d'ESDLC, Periferica 9Barris, Cotó Roig i Upcycling Barcelona

Turisme responsable i economia social: reptes i oportunitats

Albasud: Ernest Cañada, XaRec i Transpirenca Social Solidària

Contra la dictadura dels mercats, democratitzem les finances

ATTAC Acorдем

La força de les consumidoros per impulsar projectes cooperatius

Queviure i Coopolis: Diana Amigó; Comissionat d'ESDLC: Álvaro Porro, i Geltoki (Pamplona) Modera: Cooperativa Opcions

Voluntaris.cat i ESS per la transformació social

Federació Catalana de Voluntariat Social: Núria Monsalve

Com impactten les entitats financeres al Sud?

GRAIN: Aitor Urkiola; Campanya Banca Armada: Mònica Vega, i Oikocredit: Sergi Salavert. Modera: Carla Liébana (SETEM)

La bombolla de l'ESS

XES, Direcció General d'Economia Social de la Generalitat de Catalunya, CoopCamp i Celobert Cooperativa

Migració i ESS: com construïm sobiranies des de la diversitat?

Cooperativa Barikama (Itàlia), Mujeres Pa'lante, Sindicat Populars de Venedors Ambulants, Diomcoop, MigrESS i ColectivaT

L'assegurança ètica i solidària: l'aposta transformadora de l'ESS

Arç Cooperativa, Atlantis, Previsora General i Segell EthSI

Cosint experiències comunes entre Catalunya i el Marroc

Cooperatives de dones i Maison de l'ESS del Marroc, i grups de dones cosidores de Catalunya

Economia dels marges

Col·lectiu Ronda: Ramon Campa; Mensakas i Diomcoop

XaRec: unim forces, cooperem i transformem l'hostaleria i el turisme

Membres de diferents projectes i experts en l'estudi del model turístic i hostaler

Posem fi a les falses cooperatives? Com?

Càrnies en lluita: Montse Castanye; XES: Cristina Grau, i Sílvia Moncayo (advocada)

El cooperativisme, un motor de les economies transformadores?

Alternativas Económicas: Pere Rusiñol, i Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya: Guillem Perdrix

Xarxa de Municipis per l'ESS: enxarxant sobiraniESS

XMESS: Álvaro Porro, Imma Ferret i Eudald Sellares

Difusió de l'informe “Beneficis fiscals, per a qui?”

Plataforma per una Fiscalitat Justa Ambiental i Solidària: Xavier Martínez i Cécile Barbeito

SOBIRANIA RELACIONAL

El model de salut integrativa, una aposta des del cooperativisme

Cos, SCCL: Eva Llach i Jose Herrero

Festivals de cultura i ESS

Associació Panorama 180 BcN: Fernando Paniagua; Fira Litoral: Laura Arau; GRAFF: Iñaki; Protesta: Laura Casas, i Esperanzah!: Oscar Rando

Cures, conciliacions i altres malabars a l'ESS

Matriu i Comissió de Cures de la XES

Presentació de la maleta pedagògica: Celebrem la Sexualitat

9 Món: Júlia Sánchez Andreo, i Migjorn: Verónica Ramilo

La sobirania en l'àmbit de les relacions (xerrada participativa)

Fil a l'agulla, SCCL: Neus Andreu, Núria Mateu i Sara Carro

Entitats socials que atenen persones: treballant per la cohesió social

Associació Alba: Maite Trepat; Mescladis: Martín Habiague, i Impulsem, SCCL: Vanessa Cayuela

Viure la mort des de l'economia social i solidària

Opcions: Laia Tresserra, i Som Provisionals: representants del grup de treball impulsor

Pensions en clau de gènere

Col·lectiu Ronda: Miguel Arenas, i Marea Pensionista: Domiciano Sandoval

Aprenem de les cooperatives? Recerca i formació en l'ESS

La Trama, Postgrau ESS UAB, Ateneu Cooperatiu del Maresme, L'Aresta i La Borda

Economia de les cures i propostes des de l'ESS

Comissió d'economies feministes de la XES i Fundació Surt

Economies feministes: experiències i propostes

Comissió d'economies feministes de la XES i Feminismos REAS Euskadi

Ciutats vivibles des de la diversitat que les habita

Entrepobles: Betlem C. Bel, i protagonistes del documental

Memòries: de Palma a Barcelona i de Màlaga a Còrdova

REAS Balears: Antoni Pons

El jovent també activem l'ESS

FFG: Aida Mestres; L'Esguard: Anna Puig; LaCol: Lluc Hernández; Biciclot: Pere Serrasolses, i Colectic: Anna Inglés

TALLERS

Comunicació feminista i inclusiva

La Clara Comunicació, SCCL: Marta Molas

Inventari d'ombres de Joan Fontcuberta

Tinta Invisible: Martí Guinovart i Sesé Rubio Gil

De la cultura organitzacional a l'espai de treball

Raons Públiques, SCCL: Anna de Torróntegui i Susana Gimberg

Teniu una marca d'ESS sòlida? Feu el test de diagnosi de marca

Waitala: Mariona López

Tast de cafès de comerç just de Colòmbia

Alternativa 3: Antonio Baile i Maria Fernández

Com fer un consum sobirà i no morir en l'intent

Opcions: Toni Lodeiro, i Espai Consum Responsable - Comissionat d'ESDLC de l'Ajuntament de Barcelona: Maria Solé

Millorar la productivitat amb mètodes àgils: scrum i sociocràcia

SprintCoop, SCCL: Xavier López

Ada Lovelace, dona i tecnologia*

Colectic: Martina Mayhrofer

CARRUSEL D'EXPERIÈNCIES

La XaRec i els beneficis per a l'hostaleria i el turisme responsables

XaRec: membres del consell rector

Esport: posologia saludable

Cos, SCCL: Carles Ametller

L'ESS a les escoles: l'alternativa a l'EFFEC

Rocaguinarda: Àngel Campabadal, i Educar per Transformar: Montserrat Junyent

La bicicleta com a paradigma del canvi des del mercat social

Biciclot: Pere Serrasolses

Joguines per a la transformació social

Nonaina.cat: Lina Costa Sirvent, i Espai Ambiental Cooperativa: Jennifer Coronado

La comunitat corresponsable, una nova forma de consumir

Tres Cadires, SCCL: Quim Pérez i Anna Maria Capdevila

Construeix i aprèn a utilitzar el teu propi monitor d'energia

Tarpuna, SCCL: David Maruny

Eines per a les economies alternatives... en codi lliure!*

eReuse i Pangea.org: Mireia Roura

La xarxa oberta, lliure i neutral guifi-net: com participar-hi

Fundació guifi-net: Clara Cusó i Coll i Roger Garcia i Farré

Gestió del residu tèxtil des de l'ESS, experiències des de Madrid

Solidança Treball EI, SL: Andrea Membrado Querol

Descàrrega de tensions mandibulars

Cos, SCCL: Carles Ametller

Rehabitar Envall mitjançant l'economia social i cooperativa

Envall Cooperativa: Josep Plasencia i Loncà

La soberania econòmica com a pilar d'una comunitat emancipadora

Living Commonly: Francesc Romà i Frigole

Enfortim el sector ambiental dins de la XES

Espai Ambiental, SCCL: Jennifer Coronado

Reflexió-creació de la Universitat Cooperativa

UniCoop Cancun: Miguel Rendon Macossay

ACTIVITATS CULTURALS

Dissabte

Cicle Orelletes amb JA's Band

Animé Teatre (itinerant)

Trama Conta contes

Concert Delay Baby

Dj Mr Love Daddy

Diumenge

Taller de circ a càrrec de l'Escola de Circ Ateneu Popular de 9 Barris

Taller de creació literària amb la participació i l'acompanyament d'un artista tocant música en viu

En el taller d'escriptura creativa, es confeccionarà la tornada d'una cançó de hip-hop col·laborativament per grups amb l'acompanyament de l'artista

Date una Huerta, de Sonrie x Narices

Dj Mr Love Daddy

Durant tot el cap de setmana hi haurà habilitat un espai de joc lliure infantil dinamitzat per Tata Inti

Si vols més informació sobre els horaris i els llocs de cada activitat, consulta el web *www.fesc.xes.cat*

Totes les activitats marcades amb * són del Tecnofesc

EXPOSITORES

ALIMENTACIÓ

A Grael, SCCL

AlterNativa3

Associació (des)vestint aliments

Associació Hi Som

Cal Roio. Ramaderia ecològica del Catllaràs

Casa Dalmases

Cervesa Sikaru – Fundació Badalona Capaç

Conreu Sereny, SCCL

Cooperativa de consum ecològic El Llevat

Cooperatives de consum de productes agroecològics

Economat Social de Sants

Espigoladors

Grup Cooperatiu TEB

Horta de Santa Clara

Justícia Alimentària

Katuma

La Cervesera del Poble Nou

La Deskomunal

La Fàbrica-Capfoguer

L'Aresta

L'Olivera i El Rosal

Mas Branca, SCCL

Món Verd

Ninkasi, SCCL

Ordi

Queviure

Riet Vells

Riuverd Empresa d'Inserció, SCCL

Sambucus, SCCL

Tecomate

Tres Cadires, SCCL

XaRec

CAMPANYES

#EnsToquenLaFibra

Càrnies en Lluita

Grups d'habitatge

Kellys

No Callarem

Sindillar

Taula per Mèxic

COMUNICACIÓ

Bruna Cooperativa

Audiovisual, SCCL

Claraboia Audiovisual, SCCL

CreaRSA - Responsabilidad Social Audiovisual

Crític

Diari Jornada, SCCL

Dies d'agost, SCCL

Directa

El Foli Verd, SCCL

femPROCOMUNS

Fundació Roca Galès

La Clara Comunicació, SCCL

L'Apòstrof

Looky Produccions

Megafon Coop

Metromuster, SCCL

Quepo

Revista Alternativas Económicas

RiceUp, SCCL

SaóPrat

SomAtents

Waitala

CULTURA I OCI

Abacus Cooperativa

Alterevents

Art8Coop, SCCL

BcCN - CCWorld

Bidó de Nou Barris

Descontrol Editorial

Doble Via, SCCL

EL TÈXTEL A BARCELONA, FIL A L'AGULLA CAP A L'ECONOMIA SOLIDÀRIA

La indústria tèxtil representa actualment el quart sector més productiu del món, el més fort quant a benefici net i dona feina a més de 75 milions de persones arreu del món. A l'ombra d'aquestes dades ens trobem que el seu model de creixement sense límit el converteix en un dels sectors més contaminants, amb danys cada vegada més visibles sobre el medi ambient, i líder en violacions de drets humans.

Durant els últims quinze anys, la producció de roba s'ha duplicat. Aquest fet es deu en part al creixement de la població amb un nivell adquisitiu més elevat, però en gran mesura a la implementació i globalització del model *fast fashion*, caracteritzat per canvis constants de col·leccions i estils de roba a preus molt baixos, transformant el consum per necessitat al consum de masses.

El sistema lineal de producció, distribució i ús de la roba que impera en el tèxtil el converteix en una indústria que extreu i empra grans quantitats de recursos naturals que no poden ser regenerats per sostenir la taxa de consum actual. A més, produeix roba que cada cop s'usa menys temps i que acaba, en la seva majoria, en abocadors o incineradores. La petjada ecològica de la indústria és immensa tant a escala global –la producció tèxtil genera 1,2 bilions de

tones de CO² l'any– com local –on l'ús de fertilitzants per fer créixer el cotó i l'ús de substàncies químiques en els processos de producció té efectes directes sobre la salut de les persones agricultores, les treballadores de les fàbriques i el medi ambient. Alhora, la indústria tèxtil segueix sent un sector líder en violacions dels drets humans en les seves cadenes de subministrament arreu del món. La deslocalització, la subcontractació de la producció i la pressió per aconseguir preus més baixos i terminis d'entrega més curts es troben en la base de l'explotació que afecta milions de persones en els països productors de roba, en alguns casos, amb proves d'esclavitud moderna i treball infantil.

La situació insostenible de la indústria fa que l'aposta ferma per un model alternatiu no només sigui urgent, sinó imprescindible. És per això que l'economia social i solidària, com a alternativa postcapitalista on es prioritza la satisfacció de les necessitats i la sostenibilitat del medi ambient per sobre del lucre, ha de ser el motor de transformació del sector.

En aquest context i en el marc de la VII Fira d'Economia Social i Solidària, es presentarà l'exploració sobre l'estat del sector tèxtil a Barcelona amb una mirada d'economia social i solidària que s'ha realitzat des de Barcelona Activa i el Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Consum i ha elaborat Setem Catalunya. L'exploració ens mostra que si bé en l'actualitat la indústria tèxtil gairebé ha desaparegut a la ciutat de Barcelona, existeixen iniciatives que, en el marc de la realitat dinàmica de l'economia social i solidària, experimenten i construeixen noves pràctiques socioeconòmiques, mantenint viva la història del tèxtil a la ciutat, però també transformant-ne l'activitat amb el nou context i necessitats. La xerrada donarà a conèixer els objectius i resultats de l'estudi i, a través d'una taula rodona amb iniciatives del sector, servirà per debatre sobre els principals reptes del sector tèxtil a la ciutat.

ELS REPTES DEL COOPERATIVISME D'HABITATGE DE PROPIETAT COL·LECTIVA

Els darrers anys, el cooperativisme d'habitatge està experimentant la irrupció de noves cooperatives i altres entitats amb projectes que, a poc a poc i trobant dificultats pel camí, aposten per desmarcar-se del règim de compra predominant en els darrers trenta anys.

Aquesta realitat en vies de consolidació es basa en una opció estratègica, en el marc de l'ESS, que situa la propietat col·lectiva com a element clau de la satisfacció autogestionada del dret a l'habitatge. Les dificultats que aquesta aposta troba pel camí són de tots tipus: legislatives, financeres, polítiques i fins i tot culturals. Després d'uns anys de difusió del model de tinença col·lectiva i cessió d'ús, d'engegar projectes (picant molta pedra) i de lliurar algunes batalles pel reconeixement polític i administratiu, ens trobem en un moment propici per consolidar els projectes engegats.

En aquest sentit, una de les tasques que ens hem de marcar és donar respos-

un lloc on trobar altres persones amb objectius compartits.

b) Ja som un grup de gent suficient per fer la cooperativa: com podem trobar sol o immobles per fer-la realitat i com podem finançar-nos?

A partir d'una idea inicial de projecte, comença la cerca del lloc (edifici construït, solar per construir, masia...) i els càlculs. L'habitatge cooperatiu en cessió d'ús aposta per la intercooperació i per entitats financeres i de crèdit de l'economia social i cooperativa que finançaran una part de la inversió.

c) Ja tenim el finançament i el sol o l'immoble: com ens plantejem la fase de construcció o rehabilitació?

Volem construir des d'un model col·laboratiu, prioritzant les empreses de l'economia social, apostant per impulsar habitatge amb criteris ètics, socials i sostenibles.

tes als dubtes sobre aspectes pràctics del model. Per això hem volgut crear un espai d'exposició i debat al voltant dels reptes que tenim, així com les dificultats que apareixen quan hom vol engegar un projecte.

L'objectiu és donar elements i transmetre l'experiència acumulada a aquelles persones que s'hagin plantejat el cooperativisme de propietat col·lectiva però que se sentin mancades d'informació. Tractarem tres d'aquests reptes o dificultats:

a) Soc una persona o som una unitat de convivència: com podem trobar gent per muntar una cooperativa d'habitatge?

La formació del grup és un dels elements clau del procés per dur a terme un projecte d'habitatge cooperatiu, i serà el motor de tot el procés. Cal construir-lo de manera sòlida i donar-se el temps per fer-ho. Precisament, hi ha entitats que, constituïdes per això, són

RELATORIA COL-LABORATIVA I TRANSPARENT, UN RELAT CORAL PER A LA FESC

Aquest any a la FESC farem una relatoria col·laborativa que ens permetrà recollir els continguts de les xerrades, per escrit, en temps real. Els textos recollits quedaran accessibles per a tothom i, d'un cop d'ull, ens farem una idea de què s'ha tractat en una xerrada, alhora que el que s'hi hagi dit podrà ser treballat i analitzat posteriorment.

Ens calen mans i cervells per prendre apunts col·laborativament, des del mòbil o des del portàtil, per assegurar que a cada xerrada hi hagi, com a mínim, una apuntaire. La situació ideal és que unes quantes persones es rellevin prenent apunts i que algunes es dediquin a incloure enllaços del que s'esmenta, revisar errors o a extreure'n informació estructurada.

Farem servir Etherpad, una aplicació d'escriptura col·laborativa fàcil d'utilitzar que funciona bé tant als ordinadors com al mòbil. L'enllaç des d'on es podrà accedir a cada document és el següent: <https://www.teixidora.net/wiki/DOC-FESC2018>

A més, cada document generat estarà associat a una xerrada, i tindrà una estructura per camps, on es recollirà el que es parla i també alguns aspectes comuns a totes les xerrades com els "reptes i amenaces per construir sobirania", les "proposades per construir sobirania" i les "alternatives ja existents". També identifi- ficarem paraules clau de la xerrada, projectes i organitzacions mencionades.

Sobre la marxa, durant l'esdeveniment, aquesta informació serà bolcada a la Teixidora.net automàticament. Allà, una pàgina dinàmica permetrà anar mostrant, mitjançant consultes semàntiques, resultats a mesura que l'audiència apuntaire vagi omplint les fitxes.

Després de l'esdeveniment s'incrustaran a la Teixidora.net les presentacions que s'hagin fet i, si n'hi ha, enregistraments d'àudio i vídeo. Així, la documentació que hàgim generat col·lectivament quedarà endreçada perquè la puguem recuperar fàcilment. Alhora, en incorporar la informació a la plataforma, podrem explorar relacions amb els continguts que ja hi ha de més de 170 esdeveniments, descobrint el que s'ha parlat sobre un tema en diferents llocs i moments. En definitiva, col·lectivitzarem la documentació, tant en el procés com en el resultat.

Teixidora.net és un projecte per col·lectivitzar els relats a través d'una plataforma *wiki* semàntica, facilitant la presa col·laborativa d'apunts, la compartició de documentació, l'exploració de relacions entre continguts i la seva reelaboració. És impulsat per l'equip Teixidora amb la cooperativa femProcomuns, TAG Taller d'Intangibles i Free Knowledge Institute.

L'ECONOMIA SOLIDÀRIA EN EL PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DE PAU A COLÒMBIA

Josep M. Navarro Cantero

COOPERATIVA LA FÀBRIC@

Després dels Acords de Pau de l'Havana del 26 de setembre de 2016 entre el govern colombià i les FARC, Colòmbia està plenament submergida en un difícil procés per construir la pau. En aquests acords, les FARC havien posat com una de les condicions el desenvolupament d'un ambiciós pla d'impuls de cooperatives i estructures socioeconòmiques per dinamitzar una economia solidària i cooperativa a les zones *veredals* –zones rurals que havien estat sota el seu control, molt desenclavades de les vies habituals de transport i circulació. Les FARC, reconvertides en una estructura que participa en la vida política del país, han impulsat una entitat anomenada ECOMUN amb l'objectiu de facilitar el procés de construcció de l'economia solidària com a alternativa concreta a un model capitalista.

Cal tenir en compte que la signatura dels Acords de Pau no van significar ni de lluny la pau, sinó un punt i seguit que ha de facilitar un procés en el qual es faci realitat la PAU en majúscules. D'ençà de la signatura dels Acords, més de 200 persones han estat assassinades: líders indígenes, militants sindicals i d'organitzacions pageses, més de 40 mili-

tants de les FARC... Qui els ha assassinat? Segurament en alguns casos són venjances covades al llarg del conflicte, però la majoria són fruit del descontrol en què campen altres actors armats (paramilitars lligats al narco i l'extrema dreta), i que el govern i les instàncies de l'Estat són incapaces d'aturar. Tampoc les ajudes econòmiques governamentals acaben d'arribar, ni moltes de les mesures d'acompanyament, i les lleis que s'haurien de desplegar per garantir la transició són plenament contràries als Acords. Recordem que l'extrema dreta és molt forta al país i que té una forta presència a les institucions; això explicaria que certes mesures vagin en direcció oposada als Acords, els quals estan en regressió, encallats i sense voluntat política per avançar.

Tot i que l'Estat, amb el president Santos, va desplegar alguns mecanismes de seguiment i suport als territoris veredals, de mica en mica van desapareixent. En aquest context, i amb tantes dificultats, un cop més són els anhels de pau de la gent senzilla els que mouen les energies per poder avançar i consolidar uns Acords que de moment tan sols són un munt de bons desitjos.

TOTES LES CARES DEL TURISME

Ferran Martínez

COORDINADOR DE XAREC, COOPERATIVA DE SERVEIS AL TURISME I LA RESTAURACIÓ RESPONSABLES

A la societat de l'hiperconsumisme, la indústria turística s'ha colat per totes les esquerdes que han obert arreu els profetes del capital, amb la complaença i empena dels representants del poble. Mentre que no fa gaire la paraula turisme sonava a música dolça, avui s'ha guanyat el títol d'amenaça per a les comunitats i els medis locals. El turisme expulsa, degrada, amenaça, empobreix, isola, envaeix; les veus en defensa dels drets locals s'alcen contra les hordes de turistes ocupants. "Balconing is fun". A més, l'operació *low cost* ha funcionat, i aquí ens trobem, qüestionant i qüestionant-nos, posant-nos davant del mirall, ja que també som, moltes de nosaltres, les de les economies alternatives, turistes *low cost*.

Ara bé, no tot ha de ser negatiu. Actualment, pren forma el concepte *turisme responsable*, que vetlla per la sostenibilitat ambiental, la qualitat dels llocs de treball, la generació d'economia local, el benestar dels veïns, la cura de la comunitat i posa l'ètica en tota l'activitat. Albasud, la XaRec i Transpirència Social i Solidària són tres experiències que s'hi obren pas. Cadascuna integra un component transformador essencial: el turisme com a experiència relacional, amb un vincle respectuós entre la comunitat d'acollida, els turistes i el medi.

Des d'aquesta visió, el turisme ha de ser emancipador del treball. Fa molts anys, el cooperativisme ha treballat per garantir els drets de les treballadores del camp, la sobirania alimentària i el respecte pel medi. Han reeixit experiències cooperativistes en els casos de l'energia elèctrica, la telefonia, les entitats financeres, la salut... El camí està iniciat; la societat es cooperativitza, pas a pas. I el turisme?

tants de les FARC... Qui els ha assassinat? Segurament en alguns casos són venjances covades al llarg del conflicte, però la majoria són fruit del descontrol en què campen altres actors armats (paramilitars lligats al narco i l'extrema dreta), i que el govern i les instàncies de l'Estat són incapaces d'aturar. Tampoc les ajudes econòmiques governamentals acaben d'arribar, ni moltes de les mesures d'acompanyament, i les lleis que s'haurien de desplegar per garantir la transició són plenament contràries als Acords. Recordem que l'extrema dreta és molt forta al país i que té una forta presència a les institucions; això explicaria que certes mesures vagin en direcció oposada als Acords, els quals estan en regressió, encallats i sense voluntat política per avançar.

Tot i que l'Estat, amb el president Santos, va desplegar alguns mecanismes de seguiment i suport als territoris veredals, de mica en mica van desapareixent. En aquest context, i amb tantes dificultats, un cop més són els anhels de pau de la gent senzilla els que mouen les energies per poder avançar i consolidar uns Acords que de moment tan sols són un munt de bons desitjos.

Diagnosi sobre procomú digital

La comissió procomuns de la XES realitzarà durant tot el cap de setmana de la Fira un seguit d'entrevistes per dur a terme una diagnosi de les necessitats formatives en l'ús d'eines digitals de programari lliure entre les entitats participants de la Fira.

“FALSES COOPERATIVES: NI DRETS D'ASSALARIADES NI DE COOPERATIVISTES”

Cristina Grau

COOPERATIVA FGC ADVOCATS,
DE LA XARXA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA

Hem sentit a parlar molt de les falses cooperatives i, per sortir de la intuïció de la gravetat del tema i tenir-ne més informació, parlem amb Cristina Grau, de la cooperativa FGC Advocats, integrada a la Xarxa d'Economia Solidària.

Què és una falsa cooperativa?

Bàsicament és una estructura que, aprofitant la forma jurídica de cooperativa, priva la gent treballadora dels seus drets laborals, ja que evita legalment que s'hi puguin aplicar les normes laborals de protecció que tenen les persones assalariades.

Posa'ns exemples de funcionament d'aquestes organitzacions.

Podem parlar de diferents casos. Per exemple, si ens referim a les cambres d'hotel, l'empresa que necessita el servei l'externalitza en una cooperativa. Com s'ha creat aquesta cooperativa? A partir d'acomiadaments del mateix personal laboral que, per mantenir el lloc de treball, ha de fer-se sòcia de la cooperativa creada expressament per cobrir les necessitats d'aquest client. No hi ha cap projecte cooperatiu al darrere. Se les acomiada, a vegades se les fa capitalitzar l'atur i treballen per al mateix client del qual eren assalariades anteriorment. Quins beneficis en treu l'empresa? Un estalvi de les despeses que comporten les garanties laborals de les treballadores, que, alhora, perden tots els drets que els corresponen com a assalariades.

Moltes vegades la gent que treballa en aquestes organitzacions ni tan sols sap que pertany a una cooperativa i tampoc sap, per tant, quins drets té com a sòcia cooperativista. De fet, aquestes *cooperatives* estan gestionades pels mateixos directius de l'empresa que n'han promogut la creació (les que fan el paper de *clientes*).

Les transportistes són una altra versió del mateix. L'empresa de mercaderies promou la creació d'una cooperativa amb molt pocs socis treballadors que la gestionen, i molts socis col·laboradors, els trans-

| Montse Pallarés

portistes. Aquestes persones que porten els vehicles (que són de *leasing*, és a dir, arrendament financer) no prenen cap decisió, no gestionen la cooperativa. Com a detall, sovint el *leasing* dels vehicles és de la mateixa organització de les mercaderies o d'alguna altra del seu mateix grup empresarial.

Tot això arriba a extrems molt greus en el cas de les empreses càrnies. A més de tot el que passa en els altres casos, a les treballadores dels escorxadors se'ls fa comprar el material amb què treballen (davantals, botes de seguretat, ganivets...), la qual cosa es combina amb sous extremadament baixos amb jornades que sovint depassen les vuit hores diàries. Es va donar el cas d'una *sòcia cooperativista* que després d'un mes de treball va cobrar 10 euros, perquè se li van descomptar els autònoms, els materials i l'aportació al capital social de la cooperativa.

Evidentment, cap de les persones que treballen en una falsa cooperativa gaudeix dels drets elementals del treball (vacances, baixes, vaga...), alhora que no exerceixen cap dels drets que tenen les cooperativistes.

La modificació de la Llei de cooperatives va ser útil per a aquests casos?

D'entrada, aquesta modificació ha creat sobretot confusió. Ens trobem que els tribunals encara no saben identificar el frau de llei que representa l'existència de les falses cooperatives. Teòricament, aquesta modificació es va fer perquè servís per desmuntar aquests entramats i això no està passant; per fer-ho calen accions complementàries que, malauradament, no s'estan duent a terme amb l'eficàcia que cal.

Organitza:

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

A LA FESC
UNEIX-TE
A PAM A PAM

PAMAPAM
El teu mapa de l'economia solidària